Աղյուսակ 6-7-ում ներկայացված է հաստատված փոփոխություններով և լրացուցիչ գործողություններով ու ամենաժամանակակից ձևաչափով նոր ԲՍԳՊ-ն:

Աղյուսակ Error! No text of specified style in document.**-1** **Բնապահպանական և սոցիալական գործողությունների նոր պլանը**

ՀՀ	ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ	և ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐ (ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ / ՕԳՈՒՏՆԵՐ	ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ (ՕՐԵՆՍԴՐԱԿԱՆ, ՎԶԵԲ ԻՊ, ԼԱՎԱԳՈՒՅՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱ))	ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ, ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԿԱՐԻՔՆԵՐԸ, ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ	ՆՊԱՏԱԿԸ ԵՎ ՀԱՋՈՂ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇԸ	ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ
1.1.	Նախապատրաստել և հաշվետվություններ ներկայացնել այս Բնապահպանական և սոցիալական գործողությունների պլանի կարգավիճակի, բողոքների լուծման և ծրագրի ՇՄԱԱ իրագործման վերաբերյալ	ԲՍԳՊ-ի իրականացման և ՇՄԱԱ գործունեության մոնիտորինգ	ՎԶԵԲ ԻՊ1-10	ԾԻԳ ներքին ռեսուրս	Տարեկան	ԲՍԳՊ-ի իրականացման առաջընթացի, բողոքների լուծման և ՇՄԱԱ գործունեության մասին հաշվետվություններ ներկայացնելը (ՎԶԵԲ-ին)	
1.2	Հրատարակել այս ծրագրի Ոչ-տեխնիկական ամփոփագիրը (ՈՏԱ) և հրապարակել ՇԿՄՊ-ի պահանջների համաձայն:	Նոր ծրագրերի և զարգացումների հանրային հաղորդակցություններ	ՎԶԵԲ ԻՊ10, պարբերություն 14	WSP | PB նորացրել է ՈՏԱ-ն	Սեպտեմբեր 2015թ.	Հրապարակայնացնել ՈՏԱ-ն (ոչ-տնտեսական ամփոփագիր) վեբ կայքում Տարեկան հաշվետվություններում հղում կատարել ՈՏԱ –ի կայքը	
1.3	Սահմանել և պահպանել Բնապահպանական, սոցիալական և առողջապահական և անվտանգության կառավարման համակարգ (ԲՍԱԱ): Կազմակերպությունում ընդգրկել ԲԱԱ կառավարման անձնակազմ: Մշակել և իրականացնել ԲՍԱԱ վերապատրաստման ծրագիր:	ԲԱԱ աշխատանքի բարելավում	Լավագույն պրակտիկա ՎԶԵԲ ԻՊ1 և ԻՊ2	ԾԻԳ, ԾԻԳ խորհրդատու	Սահմանել աղբավայրի շինարարության ընթացքում, պահել ծրագրի ողջ ընթացքում	Հաստատվել է ԲՍԱԱ կառավարման համակարգը անձնակազմի անդամներն րնդունվել և վերապատրաստվել են, ձեռնարկներն առկա են	
1.4	Մշակել և հետևել Աղբավայրի շահագործման ձեռնարկին (ԱՇՁ), որն ընդգրկում է աղբավայրը և փոխանցման կայանները, Աղբավայրի փակման և հետծրագրային սպասարկման ձեռնարկը (ԱՓՀՍՁ), այդ թվում Շրջակա միջավայրի մոնիտորինգի ծրագիրը (ՇՄՄԾ): Բոլոր համակարգերն ու գործառույթները պետք է	Նախագծման և շահագործման ստանդարտներ,ԲԱՍ մոնիտորինգ	Աղբավայրի հրահանգներ ՎԶԵԲ ԻՊ3	Մշակել` խորհրդատու Իրագործել` ՀԿԿ (Հողերի կառավարման կազմակերպություն) և	Մշակել ԱՇՁ-ն և Ծրագրի ընթացակարգերի ձեռնարկը նախքան աղբավայրի աշղատանքները սկսելը, իսկ ԱՓՀՍՁ-ն` նախքան աղբավայրի փակումը, իրականացնել ծրագրի	Ծրագրի գործառույթների ձեռնարկ, առկա են ԱՇՁ և ԱՓՀՍՁ-ն, տեղում է վերահիկման համակարգը, ներգրավված են	

<table>
<tr><th></th><th></th><th></th><th></th><th></th><th></th><th></th></tr>
<tr><td></td><td>փաստաթղթերով հիմնավորվեն Ծրագրի գործառույթների ձեռնարկում: Վարձել համապատասխան անձնակազմ, ՇՄՍՄԾ իրականացումը ստանձնելու նպատակով</td><td></td><td></td><td>կապալառու(ներ)</td><td>ողջ ընթացքում և հետծրագրային սպասարկման ընթացքում</td><td>վերահսկման կապալառու/ները</td></tr>
<tr><td>1.5</td><td>Նախապատրաստել և ներդնել համակարգված գործողությունների ծրագիր՝ Աբովյանի, Բյուրեղավանի, Չարենցավանի, Սևանի և Եղվարդի առկա աղբանոցների փակման, ինչպես նաև Կոտայքի մարզում և Սևանի տարածաշրջանում թափոնների դատարկման կանխման համար հնարավորինս կարճ ժամկետներում, Հրազդանի նոր աղբավայրի շահագործումից հետո: Միջոցներ նախատեսել աղբանոցները մեկուսացնելու և ապահով պահելու համար՝ հետագայում այնտեղ թափոնների ոչ պաշտոնական տեղափոխումը կանխելու նպատակով:</td><td>Աղբի անօրինական դատարկման կանխում, աղտոտման վտանգների նվազեցում</td><td>Աղբավայրի հրահանգ
ՎՉԵԲ ԻՊ3</td><td>8 քաղաքներ, ԾԻԳ, խորհրդատու</td><td>Պլանն ավարտվում է նախքան աղբավայրի շահագործումը, իրականացումը՝ աղբավայրի շահագործումից հետո 9 ամսվա ընթացքում</td><td>Աղբավայրի փակման պլանն առկա է, եռամսյակային առաջընթացի հաշվետվություններ</td></tr>
<tr><td>1.6</td><td>Ներկայացնել և ձեռք բերել ազգային ՇՄԱԳ-ի հաստատումը ՀՀ գործառույթների համաձայն: Իրականացնել ազգային ՇՄԱԳ-ով նախատեսված մեղմացնող բոլոր միջոցառումները: Այն դեպքում, եթե տեղանքին պետք է միացվեն մալուխներ և խողովակաշարեր, անհրաժեշտ է գնահատել ԲԱՍ ռիսկերը և ազդեցությունները և ներկայացնել մեղմացման առաջարկներ:</td><td>Շրջակա միջավայրի ազդեցության գնահատում</td><td>ՀՀ ՇՄԱԳ փորձաքննություն
ՎՉԵԲ ԻՊ1</td><td>WSP | PB մշակել է ազգային ՇՄԱԳ, ԾԻԳ-ի խորհրդատու՝ ուսումնասիրություններն ավարտելու և ներկայացնելու համար, ՊԲՓ վճար</td><td>Նախքան աղբավայրի շինարարական աշխատանքները սկսելը</td><td>ՊԲՓ-ց ձեռք բերված ՇՄԱԳ-ի հաստատումը</td></tr>
<tr><td>1.7</td><td>Իրականացնել ելակետային բնապահպանական և սոցիալական մոնիտորինգ, որպես ՇՄՍՄԾ մաս: Սա ներառում է էկոլոգիական, երկրաբանական և սոցիալ-տնտեսական ուսումնասիրությունները, վերջինս պահանջվում է ԿՎՇ-ի պահանջների համաձայն: Հիդրոերկրաբանական հետազոտությունը պետք է ներառի հետևյալը.
• Տեղանքի լրացուցիչ հորատանցքի ուսումնասիրություն
• Ողջ տեղանքի ստորգետնյա ջրերի մակարդակների սահմանումը
• Վերգետնյա ավազանների հիմնական ուսումնասիրություն</td><td>Շրջակա միջավայրի ազդեցության գնահատում</td><td>ՀՀ ՇՄԱԳ փորձաքննություն
ՎՉԵԲ ԻՊ1</td><td>ԾԻԳ, ԾԻԳ, խորհրդատու</td><td>Նախքան աղբավայրի շինարարական աշխատանքները սկսելը</td><td>ՇՄՍՄԾ ելակետային հաշվետվություն</td></tr>
</table>

	• Հաստատում, որ տեղանքի 1 կմ հատվածով ստորգետնյա ջրերի ջրահանում չկա • Ջրաթափանցության ստուգում • Ստորգետնյա ջրային նմուշների սահմանափակ քիմիական անալիզ՝ • Տեղանքի ստորին հողաշերտի սահմանափակ ֆիզիկական ստուգում, և • Աղբավայրի մոդելի օգտագործում, ինչպես օրինակ Landsim-ը						
1.8	Կենցաղային թափոնների հավաքման համար սակագնային կառուցվածքն ապահովել այն մակարդակով, որը չի գերազանցում մեկ շնչի հաշվով միջին եկամուտի 1% -ը: Ստուգել եկամուտներն ու սակագները, որպես ՇՄՍՄԾ մաս և, խնդիրների առկայության դեպքում, հրավիրել ՎԶԵԲ-ի և համապատասխան այլ մարմինների ուշադրությունը այդ խնդիրների վրա: Մշակել մոնիտորինգի արձանագրություն՝ մոնիտորինգի մատչելիության համար՝ տվյալներ հավաքելով, մատչելիությունը և սակագների հավաքման համակարգի գործարկումը գնահատելու նպատակով: Մշակել սակագների սահմանման և համապատասխանեցման, տարիֆիկացման և վճարումների հավաքման ընթացակարգ: Վճարումները խրախուսելու համար ներդնել խրախուսման համակարգ, իսկ թափոնների ապօրինի դատարկման համար՝ հարկադիր գործողություններ: Իրականացնել հանրային իրազեկման նպատակային քարոզարշավներ և ուսուցում, ինչպես ներկայացված է ՇԿՄՊ–ում, սակագների հավաքման գործակիցը բարելավելու նպատակով:	Սոցիալ-տնտեսական ազդեցություններ	ՎԶԵԲ ԻՊ 1		ԾԻԳ, ԾԻԳ, խորհրդատու	Մշակել եկամուտների և սակագների ստուգման գործընթաց, որպես ՇՄՍՄԾ -ի մաս, նախքան աղբավայրի շինարարական աշխատանքները սկսելը, իրականացնել աղբավայրի շինարարական աշխատանքների ընթացքում:	Հաշվետվություններ ՇՄՍՄԾ-ի վերաբերյալ
1.9	Մրցութային փաստաթղթերում ներառել կապալառուների պահանջները՝ ՇՄԱԱ խնդիրները կառավարելու նպատակով ծրագրի համար մշակել գործընթացներ/մեթոդական հաշվետվություններ, ինչպես նաև մեղմացման սահմանված միջոցառումները ներառյալ, բայց առանց սահմանափակելու ստորև ներկայացվածը, ընդունելով միջազգային լավագույն պրակտիկան, ՀՀ օրենսդրության և ՎԶԵԲ ԻՊ-երի համաձայն. • ՇՄԱԱ գործառույթներ • Աշխատանք և աշխատանքային պայմանները	Նվազեցնել առողջապահության և անվտանգության ռիսկերը նվազեցնել վնասվածքները educe injuries	Լավագույն պրակտիկա ՎԶԵԲ ԻՊ1 և ԻՊ2 EBRD PR1 and PR2		ԾԻԳ, ԾԻԳ, խորհրդատու	Մրցույթի տեխնիկական բնութագրերի/փաստաթղթերի նախապատրաստման ընթացքում	Մրցութային փաստաթղթեր	

	և բնակարանային պայմանները • Համայնքի անվտանգություն և ապահովություն • Մատակարարման շղթայի կայունություն • Բողոքարկման մեխանիզմ • Խորհրդատվություն և տեղեկատվության բացահայտման պահանջներ՝ ՇԿՄԿ –ի համաձայն: Որպես ընտրության գործընթացի մաս, անհրաժեշտ է ստանձնել ԲԱԱ կառավարման քաղաքականության, ընթացակարգերի, ինչպես նաև կառավարման հնարավորությունների և նախկին աշխատանքների գնահատումը:					
2.0	Մշակել և իրականացնել կապալառուների /մատակարարների համապատասխանության մոնիտորինգի ծրագիրը (ԿՀՄԾ)	Նվազեցնել առողջապահության և անվտանգության վտանգները, նվազեցնել վնասվածքները	Լավագույն պրակտիկա ՎԶԵԲ ԻՊ1 և ԻՊ2	ԾԻԳ, ԾԻԳ, խորհրդատու	Նախապատրաստել մրցույթի ընթացքում, համապատասխանեցնել և իրականացնել շարունակականության սկզբունքով, կապալառուի ողջ աշխատանքների ընթացքում:	ԿՀՄԾ
2.1	Ընկերության համար մշակել և իրականացնել կադրային քաղաքականություն, ՎԶԵԲ-ի ԻՊ2-ի համաձայն, ընդգրկելով բոլոր աշխատողներին, կապալառուներին և ենթակապալառուներին, ներառելով հետրյալը. • Աշխատուժի կառավարման մեթոդը • Աշխատողների փոխհարաբերությունների կառավարումը • Աշխատողների կազմակերպությունների և միությունների մուտքի հնարավորությունը • Աշխատանք և աշխատանքային պայմանները աշխատանքի ընդունման պայմանները • Մանկահասակների և հարկադիր աշխատանքի քաղաքականությունը • Հավասար հնարավորությունների և խտրականության բացակայության	Սոցիալական և կադրային քաղաքականություններ	Լավագույն պրակտիկա ՎԶԵԲ ԻՊ2	ՀԿԿ, ՀԿԿ խորհրդատու	Մշակել նախքան աղբավայրի շահագործումը և իրականացնել որպես ծրագրի ընթացիկ աշխատանքային ռեժիմ	Կադրային քաղաքականություն և գործընթաց

	քաղաքականությունը • Քաղաքականություն, որը հնարավորություն կտա վերահսկել կապալառուների քաղաքականությունները և գործառույթները • Բողոքների գործող մեխանիզմ						
2.2	Մշակել և իրականացնել անձնակազմի հավաքագրման և կարիերայի զարգացման ընթացակարգեր՝ հավասար հնարավորություններ (տղամարդկանց և կանանց համար) սկզբունքի համաձայն: Գործընթացը պետք է ներառի աշխատանքի ընդունման տեղական պլանը և վարվելակերպի ներքին նորմերը, մասնավորապես տեղանքում աշխատողների բնակեցման դեպքում:	Սոցիալական և կադրային քաղաքականություններ	Լավագույն պրակտիկա ՎՁԵԲ ԻՊ2	ՅԿԿ , ՅԿԿ խորհրդատու	Մշակում՝ նախքան շինարարական աշխատանքները, իրականացում՝ շինարարական աշխատանքների և շահագործման ընթացքում	ՀԿԿ անձնակազմի ընդունման ժամանակացույցը	
2.3	Իրականացնել և պահել լիազորված խորհրդատուի կողմից պատրաստված աշխատողների նորացված ԱԱԱռիսկի գնահատումը:	Նվազեցնել առողջապահության և անվտանգության վտանգները, նվազեցնել վնասվածքները	Լավագույն պրակտիկա ՎՁԵԲ ԻՊ2	ՅԿԿ , ՅԿԿ խորհրդատու	Իրականացնել աղբավայրի շահագործման տարի 1-ի ընթացքում, թարմացնել յուրաքանչյուր 5 տարին մեկ անգամ (կամ ՀՀ կանոնակարգի համաձայն	Առկա է լիազորված խորհրդատուի կողմից ներկայացված ԱԱԱռիսկի գնահատումը	
2.4	Տրամադրել ԱՊՄ՝ ընկերության անձնակազմին և մրցութային փաստաթղթերում ներառել պահանջներ, որպեսզի բոլոր կապալառուները, այդ թվում 8 քաղաքներում թափոնների հավաքման համայնքային ընկերությունները ապահովեն պատշաճ ԱՊՄ՝ աշխատողների ԱԱԱգնահատման և տեղական կանոնակարգերի համաձայն, ԱՊՄ օգտագործման համար ապահովել վերապատրաստում, խթանել դրա օգտագործումը, մշակել ԱՊՄ մաքրման, տեխսպասարկման և ժամանակին փոխարինման գործընթացները:	Նվազեցնել առողջապահության և անվտանգության վտանգները, նվազեցնել վնասվածքները	Լավագույն պրակտիկա ՎՁԵԲ ԻՊ2	ԾԻԳ,ՅԿԿ, կապալառուներ	Ներառել մրցույթի պահանջներում: Իրականացնել աղբավայրի շինարարական աշխատանքների և շահագործման ընթացքում:	Առկա են մրցութային փաստաթղթերը, ամենամյա ԱՊՄ նախատեսման պլանները և իրականացման հաշվետվությունները	
2.5	Ընկերության աշխատակիցների համար պահել բողոքարկման մեխանիզմ ՇԿՄԿ-	Շահագրգիռ կողմերի հետ	ՎՁԵԲ ԻՊ10	WSP | PB նորացրել են	Սահմանել ստորագրելուց	Բողոքների գրանցում և	

	ում, որը նրանց հնարավորություն կտա ներկայացնել պաշտոնական և ոչ պաշտոնական բողոքները և իրենց մտահոգող խնդիրները, պատշաճ կերպով դրանք գրանցել, վերահսկել և արձագանքել:	արդյունավետ մասնակցություն		ՇԿՄՊ-ն՝ բողոքարկման մեխանիզմով, ՅԿԿ, ՅԿԿ խորհրդատու	հետո 6 ամսվա ընթացքում, իրականացնել ծրագրի ողջ ընթացքում	արձագանքում, որպես տարեկան հաշվետվությունների մաս:
2.6	Մշակել և իրականացնել Արտակարգ իրավիճակների պատրաստվածության և արձագանքման պլան (ԱԻՊԱՊ), որպես ԱՇՁ-ի և ԱՓՀՍՁ-ի մաս: Սրա համար պետք է հիմք ծառայի դժբախտ պատահարների ռիսկերի գնահատումը, որը ներկայացվում է Դժբախտ պատահարների կառավարման պլանում: Կանոնավոր կերպով նորացնել ԱԻՊԱՊ-ը	Նվազեցնել առողջապահության և անվտանգության վտանգները, նվազեցնել վնասվածքները	Լավագույն պրակտիկա ՎՁԵԲ ԻՊ2	ՅԿԿ, ՅԿԿ խորհրդատու	Մշակել նախքան ծրագրի աշխատանքների սկսելը և իրականացնել ամենամյա ստուգումների հիմունքներով:	ԱԻՊԱՊ-ն առկա է
2.7	Նախապատրաստել և իրականացնել արտանետումների կառավարման գործառույթներ, որպես ԱՇՁ-ի մաս:	Արտանետումների վերահսկում	ՎՁԵԲ ԻՊ3	ՅԿԿ	Մշակել նախքան աղբավայրի շինարարական աշխատանքները և իրականացնել որպես ծրագրի ընթացիկ աշխատանքային ռեժիմ	ԱՇՁ
2.8	Կապալառուների համար մրցութային փաստաթղթերում ներառել արտանետումների կառավարման պահանջները և վերահսկման գործառույթները:	Արտանետումների վերահսկում	ՎՁԵԲ ԻՊ3	ՅԿԿ, ՅԿԿ խորհրդատու	Ներառել մրցույթի ընթացքում և պահել կապալառուների ողջ աշխատանքների ընթացքում:	Մրցութային փաստաթղթեր, ԿՅՄԾ
2.9	Տեղակայել և շահագործել աղբավայրը ամենօրյա հիմունքներով ծածկելու, գազը հավաքելու համակարգ, ինչպես նաև աղբավայրի գազի վերահսկման համակարգը՝ ԱՇՁ-ի համաձայն:	Արտանետումների վերահսկում	ՎՁԵԲ ԻՊ3	Աղբավայրի շահագործման ծախսերի մաս	Աղբավայրի շահագործման ընթացքում	ԱՇՁ, ՇՄՍՄԾ
3.0	Իրականացնել աղբավայրի գազի օգտագործման իրագործելիության ուսումնասիրություն	Արտանետումների վերահսկում	ՎՁԵԲ ԻՊ3	Խորհրդատվության վարձավճարներ	Աղբավայրի շահագործումից 3 տարի հետո	Իրագործելիության ուսումնասիրության հաշվետվություն
3.1	Տեղակայել և շահագործել աղբավայրի վերջնական ծածկի, գազի հավաքման և օգտագործման (իրագործելիության հատուկ ուսումնասիրության համաձայն) համակարգը, ինչպես նաև աղբավայրի գազի վերահսկման համակարգը՝ ԱՓՅԱՁ-ի	Արտանետումների վերահսկում	ՎՁԵԲ ԻՊ3	Աղբավայրի փակման և հետծրագրային սպասարկման ծախսերի մաս	Գործընթացը մշակել նախքան աղբավայրի շահագործումը սկսելը, իրականացնել աղբավայրի փակման և	ԱՓՅՍՁ, ՇՄՍՄԾ

	համաձայն				հետծրագրային սպասարկման աշխատանքների ընթացքում:	
3.2	Մշակել և իրականացնել (և մրցութային փաստաթղթերում ներառել բոլոր կապալուների կողմից այն իրականացնելու պահանջը) ջրի խնայողության/ արդյունավետ օգտագործման միջոցառումներ:	Ջրի արդյունավետ օգտագործում	ՎՁԵԲ ԻՊՅ	ԾԻԳ, ՅԿԿ կապալառուներ	Մշակում՝ նախքան շինարարական աշխատանքները, իրականացում՝ շինարարական աշխատանքների և շահագործման ընթացքում:	Մրցութային փաստաթղթեր, ԿՅՄԾ, ԱՇՁ
3.3	Ստեղծել և պահել մակերևույթի արտահոսքի կառավարման համակարգ, հոսաջրերի կառավարման համակարգ, մեքենաների լվացման հարմարություններ, սանիտարա-հիգիենիկ համակարգ, որպես ԱՇՁ-ի մաս:	Ջրի աղտոտում	ՎՁԵԲ ԻՊՅ	ՅԿԿ , կապալառու	Մշակել նախքան աղբավայրի շահագործումը սկսելը, պահել աղբավայրի շահագործման ընթացքում:	ԱՇՁ
3.4	Նախապատրաստել և իրականացնել վերգետնյա ջրերի վերահսկում, ստորգետնյա ջրերի և հոսաաջրերի վերահսկման ծրագրեր, որպես ԱՇՁ-ի և ԱՓՅԱՁ-ի մաս, ԲՍԱԳ-ի Բաժին 17-ի պահանջներին համաձայն : Անհամապատասխանություններ բացահայտելու դեպքում իրականացնել ուղղիչ գործողություններ: Յոսաջրերի կառավարման համար տրամադրել երկարաժամկետ նախագծային պլան (նախատեսելով, որ հոսաջրերի ավազանը լցվում է 1-1.5 տարի հետո)	Ջրի աղտոտում	ՎՁԵԲ ԻՊՅ	ՅԿԿ , ՅԿԿ խորհրդատու	Նախապատրաստել նախքան աղբավայրի շինարարությունը, իրականացնել աղբավայրի շինարարության, շահագործման ընթացքում և փակումից հետո, մինչև թափոնների կայունացումը	ԱՇՁ , ԱՓՅԱՁ, ՇՄՍՄԾ, ուղղիչ գործողությունների մասին հաշվետվությունները
3.5	Որպես ՇՄԱԱ-ի մաս, սահմանել և իրականացնել գործընթաց (և մրցութային փաստաթղթերում ներառել բոլոր կապալուների կողմից գործընթացները սահմանելու պահանջը), երաշխավորելու համար վառելանյութի, նավթի, թափոնների և քիմիկատների անվտանգ պահեստավորումը և բեռնում/բեռնաթափումը ասֆալտապատ ճանապարհներին, որոնք ունեն երկրորդական պաշտպանիչ շերտ և կաթիլահավաքներ, պահպանել համապատասխան գծանշումները, խուսափել շին-	Ջրի աղտոտում	ՎՁԵԲ ԻՊՅ	ՅԿԿ կապալառուներ	Ներառել մրցույթում, սահմանել և պահել շինարարական աշխատանքների և աղբավայրի շահագործման ընթացքում	Մրցութային փաստաթղթեր, ԱՇՁ, ԿՅՄԾ

	իրապարակներում մեքենաների լվացումից, ամենօրյա հիմունքներով ստուգել մեքենաների նավթի հոսակորուստները, ապահովել հոսաջրերի կառավարումը ԱՇԶ-ի համաձայն:					
3.6	Հողային աշխատանքներից հետո ծածկել հողը այդ ճանապարհով մեքենաների երթևեկության ընթացքում: Կորզած հողը պահեստավորել համապատասխան տարածքներում, ապահովել թեքության կայունությունը, ապահովել պայմանականորեն մաքուր հոսաջրերը: Նույն պահանջները ներառել մրցութային փաստաթղթերում՝ կապալառուների համար: Թեքության կայունության համար անհրաժեշտ է գնահատել թափոնների կայունությունը, շփումը յուրաքանչյուր շերտի միջև և թեքության անկյունները, ընդունելի անվտանգության գործոն ապահովելու համար:	Փոշու արտանետում, հողի հոսակորուստներ, թեքության կայունություն Soil spillage	Աղբավայրի հրահանգ ՎԶԵԲ ԻՊՅ	ՀԿԿ , կապալառուներ	Մրցույթի ընթացքում և ցանկացած այնպիսի գործունեությունների ընթացքում, որոնք նախատեսում են հողային աշխատանքներ կամ հողի ցանկացած տեղափոխում:	Պայմանագրեր, ԿՀՄԾ
3.7	Օգտագործել միայն այն շինարարական նյութերը, որոնք մատակարարվում են լիազորված բացահանքերից, որտեղ կիրառելի է, օգտագործել տեղական շինարարական նյութեր: Նույն պահանջները ներառել մրցութային փաստաթղթերում՝ կապալառուների համար:	Հողի օգտագործում և մատակարարման շղթան	ՎԶԵԲ ԻՊՅ	ԾԻԳ, ՀԿԿ , կապալառու	Մրցույթի ընթացքում և շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում, պետք է ստուգվի շինարարության վերահսկողության ժամանակ	Մրցութային փաստաթղթեր ԿՀՄԾ, ԱՇԶ
3.8	Իրականացնել հողի խնայողության միջոցառումներ թափոնները ծածկելու ժամանակ, համաձայն ԱՇԶ-ի: Տեղափոխման, բեռնման/բեռնաթափման և պահեստավորման ժամանակ կանխել բնական ռեսուրսների կորուստները: Նույն պահանջները ներառել մրցութային փաստաթղթերում՝ կապալառուների համար:	Բնական ռոսուրսներիի խնայումը	ՎԶԵԲ ԻՊՅ	ԾԻԳ, ՀԿԿ , կապալառու	Մշակում՝ նախքան շինարարական աշխատանքները սկսելը, իրականացում՝ շինարարական աշխատանքների և շահագործման ընթացքում	Մրցութային փաստաթղթեր ԿՀՄԾ, ԱՇԶ
3.9	Մշակել և իրականացնել թափոնների հավաքման ժամանակ վտանգավոր թափոնների առանձնացման ընթացակարգ՝ պայմանագրերի համաձայն, և պահեստավորման ընթացակարգ՝ որպես ԱՇԶ-ի մաս:	Վտանգավոր թափոնների հեռացում, թափոնների ընդունում	ՎԶԵԲ ԻՊՅ	ՀԿԿ , կապալառու	Մշակում՝ նախքան շինարարական աշխատանքները սկսելը, իրականացում՝ շինարարական	ԿՀՄԾ, ԱՇԶ

	Մշակել թափոնների ընդունման գործընթաց, որը ներառում է ընդունման, թափոնների ստուգման չափանիշ, անձնակազմի վերապատրաստման և գիտելիքների մակարդակի չափանիշ, դժվար թափոնների, այդ թվում հոտ արձակող թափոնների բեռնման/բեռնաթափման և մեկուսացման պահանջների չափանիշ :				աշխատանքների և շահագործման ընթացքում		
4.0	Երաշխավորվել, որ աղբավայրում տեղակայված ժամանակավոր պահեստավորման կայանի բոլոր վտանգավոր թափոններն ուղարկվել են թափոնների հեռացման համապատասխան վերջնական կայանք:	Վտանգավոր թափոնների հեռացումը	Աղբավայրի հրահանգ ՎՁԵԲ ԻՊ3	ՅԿԿ , կապալառու	Աղբավայրի շահագործման և փակման ընթացքում	ԱՓՅՍՁ, պայմանագրեր իրավասու ընկերությունների հետ	
4.1	Բոլոր սարքավորումների (շարժիչներ, պոմպեր, լամպեր, ջեռուցում, մեկուսացում), մեքենաների, մեխանիզմների, ինչպես նաև աղբավայրի գազի հավաքման և օգտագործման սարքավորումների ձեռքբերման համար մրցույթի տեխնիկական բնութագրերում նախատեսել էներգախնայողության պահանջներ (իրագործելիության հատուկ ուսումնասիրությունների համաձայն):	Էներգախնայողություն	ՎՁԵԲ ԻՊ3	ԾԻԳ, ՅԿԿ	Մրցույթի տեխնիկական բնութագրերի/փաստաթղթերի նախապատրաստման ընթացքում	Մրցութային փաստաթղթեր, ԱՇՁ, տարեկան հաշվետվություններ	
4.2	Յաշվի առնել և նվազագույնի հասցնել այն տեսողական ազդեցությունները, որոնց կարող են ենթարկվել մայրուղիներին և հարակից տարածքներում գտնվող մարդիկ (ներկել կառույցները` շրջապատող միջավայրին համապատասխանեցնելու նպատակով, տեղանքում գտնվող ցանկացած մալուխ կամ լար տեղակայել ստորգետնյա, օգտագործել ոչ անդրադարձնող ներկեր և ծածկաշերտեր, ապահովել անվտանգության և ապահովության համար անհրաժեշտ նվազագույն լուսավորությունը, բաց թափոնների համար նախատեսել նվազագույն տարածք, ապահովել բուսականություն, մաքուր պահել տեղանքն ու սարքավորումները, ստեղծել շրջապատող բնապատկերի առանձնահատկություններին համանման վերջնական ծածկ):	Աղբավայրի տեսողական ազդեցությունը	ՎՁԵԲ ԻՊ2	ԾԻԳ, խորհրդատու, կապալառու	Աղբավայրի շինարարական աշխատանքների, շահագործման և հետծրագրային սպասարկման ընթացքում:	Մրցութային փաստաթղթեր, ԱՇՁ, ԱՓՅՍՁ, տարեկան հաշվետվություններ	
4.3	Թափոնների բեռնարկղերի և հավաքման կայանների (ներառյալ թափոնների հավաքման	Աղբահանության աշխատանքների	ՎՁԵԲ ԻՊ2	ՅԿԿ , կապալառու	Աղբահանության սարքավորումների	Ձեռքբերման պլան, պայմանագրեր,	

	կետերը), աղբատար մեքենաների և օպերատորների համազգեստների/ԱՊՄ-ի համար նախատեսել հաճելի գույներ, ապահովել դրանց տեխսպասարկումը:	տեսողական ազդեցությունները			ձեռքբերման և շահագործման ընթացքում	տարեկան հաշվետվություններ
4.4	Մրցութային փաստաթղթերում ներառել կապալառուի պահանջները՝ նախապես նախապատրաստել, տեղեկացնել և իրականացնել Շինարարական և բնապահպանական կառավարման պլան (ՇԲԿՊ), որը ներառում է երթևեկության կառավարման պլանը, երթևեկության ուղղության համապատասխան փոփոխության միջոցառումները, որոնք հստակ տեսանելի են և որոնց կարելի է հեշտ հետևել:	Երթևեկության խափանում	ՎԶԵԲ ԻՊ2	ԾԻԳ, ՀԿԿ , կապալառու	Մրցույթի տեխնիկական բնութագրերի/փաստաթղթերի նախապատրաստման ընթացքում և նախքան շինարարական աշխատանքները սկսելը:	Պայմանագրեր, վերահսկման հաշվետվություններ
4.5	Հաշվի առնելով համայնքների և պատվիրատուների, տղամարդկանց և կանանց տեսակետները, պլանավորել և ներկայացնել օպերատիվ տեղեկատվություն և իրականացնել աստիճանական փոփոխություններ՝ ծառայությունները բարելավելու նպատակով, սկսելով պիլոտային տարածքներից և համապատասխանեցնելով փորձառության գնահատման նպատակով, որպես ՇՄՍՄԾ մաս, պատվիրատուի կողմից իրականացված հարցումների արդյունքներին:	Աղբահանության և տեղափոխման ռեժիմների փոփոխությունները	ՎԶԵԲ ԻՊ4	ԾԻԳ, ԾԻԳ, խորհրդատու, ՀԿԿ , քաղաքապետարաններ	Աղբավայրի շինարարության ընթացքում	Ընդլայնման պլան, ՇՄՍՄԾ, գնահատման հաշվետվություններ
4.6	Ազդակիր համայնքներին նախապես, պատշաճ կերպով տեղեկացնել ակնկալվող ազդեցությունների մասին: Աշխատանքն իրականացնել ցերեկային ժամերին կամ տեղի համայնքի և իրավասու մարմինների հետ համաձայնեցված ժամերին: Նվազեցնել ծրագրի աշխատանքների իրականացման համար օգտագործվող մեքենաների երթևեկությունը համայնքի հնարավոր տարածքներով: Սահմանափակել մեքենաների արագությունը՝ համայնքում ազդեցություններից խուսափելու համար: Այս միջոցառումները պետք է կազմեն ՇԲԿՊ-ի մաս:	Աղմուկը, թրթռումները և լույսի ազդեցությունը շինարարության և շահագործման ընթացքում	ՎԶԵԲ ԻՊ4	ՀԿԿ , կապալառու	Նախքան շինարարական աշխատանքները սկսելը և որպես ծրագրի ընթացիկ աշ խատան ք այ ի ն ռե ժ ի մ` տարածաշրջանում թափոնների կառավարման նոր համակարգ ստեղծելու և շահագործելու ընթացքում	Մրցութային փաստաթղթեր, ԿՀՄԾ
4.7	Աղբահավաքման համար օգտագործել կոպերով բեռնարկղեր: Աղբահանությունը աղբի հավաքման կայաններից պլանավորել հնարավորինս կարճ	Հոտարձակման վերահսկում	ՎԶԵԲ ԻՊ2	ՀԿԿ , համայնքային աղբահանության	Թափոնների հավաքման սարքավորումների և ծառայությունների	Մրցութային փաստաթղթեր, ԿՀՄԾ

	ժամկետներում: Թափոնների հավաքման և տեղափոխման համար օգտագործել փակ մեքենաներ, որոնք ապահովված են հոսաջրերի հավաքման կոնտեյներով: Դրանք պարբերաբար դատարկել հոսաջրերի հավաքման համապատասխան կայաններում: Լվանալ մեքենաները և նրանց ենթակառույցները՝ ճանապարհներին մեքենայի հոտարձակումը նվազեցնելու նպատակով: Աղբավայրի ռիսկերի գնահատման մեջ ներառել հոտարձակման վերահսկումը:			կապալառուներ	ձեռքբերման մրցույթի ընթացքում և ծրագրի շահագործման փուլում, որպես ծրագրի ընթացիկ աշխատանքների մաս:	
4.8	Մշակել և իրականացնել հանրության առողջապահության և անվտանգության պաշտպանության գործառույթներ (օրինակ երթևեկության կառավարման պլան, ցանկապատում, վարորդների վերապատրաստման ծրագիր, հետիոտների մուտքի իրավունքի և խախտումների պլան, ճանապարհի նախագիծ և տեխսպասարկում (այդ թվում տեղեկացնել իրավասու մարմիններին/ճանապարհի օգտագործողներին մայրուղիների ցանկացած տեսակի աղտոտման մասին), թեքության կայունություն, հոսակորուստների մաքրում, պարզ, տեսանելի ցուցանակներ և տեղեկացվածության բարձրացում):	Համայնքի առողջապահությու ն, անվտանգություն և ապահովություն	ՎՁԵԲ ԻՊ4	ՀԿԿ , կապալառուներ	Ներառել մրցույթի պահանջներում, նախապատրաստել նախքան աղբավայրի շինարարական աշխատանքները սկսելը, իրականացնել շինարարության և շահագործման ընթացքում:	Մրցութային փաստաթղթեր, ԿՀՄԾ
4.9	Աղբավայրի փակումից հետո աղբավայրի տեղանքում սահմանափակել շինարարական աշխատանքները:	Համայնքի առողջապահությու ն, անվտանգություն և ապահովություն	ՎՁԵԲ ԻՊ4	ԾԻԳ	Աղբավայրի հետծրագրային սպասարկման ընթացքում	Տեղական իրավասու մարմինների կողմից հաստատված հողի երկարաժամկետ օգտագործման պլան
5.0	Մշակել և իրականացնել Կենսապոհովման վերականգնման պլան (ԿՎՊ) կամ հողի օտարման և կենսապոհովման վերականգնման պլան (ՀՕԿՎՊ) (եթե կիրառելի է), ԿՎՃ-ի համաձայն: Տես 5.1, 5,4 և 5.5	Տնտեսական կայունության խախտում/ հողի օտարում	ՎՁԵԲ ԻՊ5	ԾԻԳ , ԾԻԳ, խորհրդատու	Մշակել նախքան շինարարական աշխատանքները սկսելը, իրականացնել շինարարական աշխատանքների ընթացքում այն դեպքում, երբ դրանք սահմանափակում են արտադրական հիմնական միջոցների նկատմամբ մուտքի	գործընթացն առկա է, և հասանելի ՀՕԿՎՊ, ՇՄՍՄԾ

					թույլտվությունը	
5.1	Կենսապահովման միջոցների կորստի դեպքում տրամադրել փոխհատուցում կամ եկամուտի այլընտրանքային աղբյուր՝ ԿՎՊ-ի կամ ՅՕԿՎՊ-ի համաձայն, որը մշակվել է ԿՎԾ-ի համաձայն:	Տնտեսական կայունության խախտում/ հողի օտարում	ՎՁԵԲ ԻՊ5	ԾԻԳ, խորհրդատու	Նախքան շինարարական աշխատանքները և դրանց ընթացքում	Փոխհատուցման գործընթացն առկա է և մատչելի ՅՕԿՎՊ ՇՄՍՄԾ
5.2	Պլանավորել և իրականացնել այն բոլոր աշխատանքները, որոնք կնպաստեն խուսափելու/նվազեցնելու վերաբնակեցումները (և ֆիզիկական և տնտեսական):	Տնտեսական կայունության խախտում/ հողի օտարում	ՎՁԵԲ ԻՊ5	ԾԻԳ, կապալառուներ	Պլանավորել նախքան շինարարական աշխատանքները սկսելը, Իրականացնել շինարարական աշխատանքների և շահագործման ընթացքում	Մրցութային փաստաթղթեր, ԿՅՄԾ, ՇՄՍՄԾ
5.3	Հնարավոր ազդակիր անձանց նախապես տեղեկացնել մուտքի թույլտվության ցանկացած սահմանափակումների մասին:	Տնտեսական կայունության խախտում/ հողի օտարում	ՎՁԵԲ ԻՊ5	ԾԻԳ, կապալառուներ	Նախքան ցանկացած տեսակի շինարարական աշխատանքները կսկսեն սահմանափակել արտադրական հիմնական միջոցների նկատմամբ մուտքի թույլտվությունը	ՇՄՍՄԾ , ԿՅՄԾ
5.4	Սահմանել աղբահանությամբ զբաղվողների կենսապահովման այլընտրանքային միջոցներ, ԿՎԾ-ի սկզբունքներին համապատասխան, խորհրդակցելով ազդակիր կողմերի հետ, սոցիալ-տնտեսական հարցումից հետո:	Տնտեսական կայունության խախտում/ հողի օտարում	ՎՁԵԲ ԻՊ5	ԾԻԳ, խորհրդատու	Նախքան Շինարարական աշխատանքները սկսելը	ՅՕԿՎՊ և ՇՄՍՄԾ
5.5	Հողի օտարման դեպքերում տրամադրվում է փոխհատուցում՝ մշակված ԿՎԾ-ի համաձայն : Ստանձնել հետևյալ քայլերը. • Սահմանել հողի օտարման անհրաժեշտությունը, մշտական կամ ժամանակավոր • Բնորոշել ցանկացած օրինական կամ ոչ օրինական հողի սեփականատերերին և օգտագործողներին • Բոլոր ազդակիր մարդկանց ընդգրկել իրավունքների սխեմայում • Փոխհատուցումը տրամադրել ԿՎԾ-ի սկզբունքների համաձայն	Տնտեսական կայունության խախտում/ հողի օտարում	ՎՁԵԲ ԻՊ5	ԾԻԳ	Այն դեպքում, երբ անհրաժեշտ է մուտքի թույլտվություն որևէ երրորդ կողմի հողի կամ գույքի միջոցով կամ ՍՊԳ սահմանված կարգով	ՅՕԿՎՊ և ՇՄՍՄԾ

5.6	Ընտրել ամենաբարենպաստ տեղակայումները բոլոր հարմարությունների, մուտքի ճանապարհների և շին-հրապարակների համար՝ հողի մշտական կամ ժամանակավոր օգտագործումը նվազագույնի հասցնելու նպատակով: Թափոնների տեղափոխման համար առաջարկված երկու տեղանքների ընտրության համար անհրաժեշտ է մշակել ընտրության չափանիշ, որը ներառում է հեռավորությունը զգայուն ընկալիչներից՝ բնակելի, մշակութային և էկոլոգիական, վերգետնյա ջրերի հունը, տրանսպորտային լավ հաղորդակցություն և նվազագույն հեռավորություններ (տնային տնտեսություններից մինչև Հրազդանի նոր աղբավայր), հողային ծածկույթ՝ կանաչ ծածկույթի փոխարեն, և այլն և ընտրված տեղանքները պետք է գնահատվեն այդ չափանիշներով:	Տնտեսական կայունության խախտում, հողի օտարում, ԲևՍ ավելի մեծ ազդեցություններ	ՎՁԵԲ ԻՊ1, ԻՊ4 և ԻՊ5	ԾԻԳ, կապալառու	Նախքան Շինարարական աշխատանքները սկսելը	ԿՀՄԾ
5.7	Ապահովել աղբավայրի տարածքի հստակ գծագրում և ցանկապատում և ՍՊԳ ՝նոր աղբավայրի համար : Ապահովել ցանկապատի կանոնավոր ստուգում և որ այն մշտապես լավ նորոգված վիճակում է:	Տնտեսական կայունության խախտում, հողի օտարում, ԲևՍ ավելի մեծ ազդեցություններ	ՎՁԵԲ ԻՊ1, ԻՊ4 և ԻՊ5	Կապալառու	Շինարարական աշխատանքների ընթացքում և դրանից հետո	ԿՀՄԾ
5.8	Պլանավորել և իրականացնել բոլոր այն աշխատանքները, որոնք կօգեն նվազեցնել/խուսափել ցանկացած բնական միջավայրին վնասներ հասցնելու հնարավորությունից: Նույն պահանջները ներառել մրցութային փաստաթղթերում՝ կապալառուների համար:	Բնության պաշտպանության տարածքների կամ որևէ բնական միջավայրի վրա ազդեցությունները	ՎՁԵԲ ԻՊ6	ԾԻԳ, կապալառուներ	Պլանավորել նախքան շինարարական աշխատանքները սկսելը: Ներառել մրցութային փաստաթղթերի պահանջներում: Իրականացնել շինարարական աշխատանքների, շահագործման և հետծրագրային սպասարկման ընթացքում:	Մրցութային փաստաթղթեր, ԿՀՄԾ
5.9	Պլանավորել և իրականացնել թռչունների, մակաբույծների և վնասատուներ մոնիտորինգի և վերահսկողության միջոցառումներ, որպես ԱՇՁ-ի մաս:	Բնության պաշտպանության տարածքների կամ որևէ բնական միջավայրի վրա ազդեցությունները	ՎՁԵԲ ԻՊ6	ՀԿԿ , խորհրդատու	Պլանավորում՝ նախքան աղբավայրի շահագործման աշխատանքները, Իրականացում՝ շահագործման	ԱՇՁ, ՇՄՍՄԾ

					ընթաքում	
6.0	Մշակել և պահել (և պահանջել, որպեսզի կապալառուները սահմանեն) մշակութային արժեք ներկայցնող իրեր գտնելու դեպքում պահնջվող գործողություններ:	Մշակութային ժառանգության իրազեկվածություն	ՎԶԵԲ ԻՊ8	ԾԻԳ, խորհրդատու	Մշակել նախքան հողային աշխատանքները, պահել հողային աշխատանքների ընթացքում	ԿՀՄԾ
6.1	Բարձրացնել մշակութային ժառանգության պաշտպանության կանոնների և ընթացակարգերի, ինչպես նաև մշակութային արժեք ներկայցնող իրեր գտնելու դեպքում պահնջվող գործողությունների մասին ընկերության աշխատակիցների և կապալառուների իրազեկվածությունը: Երաշխավորվել, որ աշխեկը և այլոք ստացել են համապատասխան վերապատրաստում, այդ կանոններին հետևելու համար:	Մշակութային ժառանգության իրազեկվածություն	ՎԶԵԲ ԻՊ8	ԾԻԳ, ՀԿԿ	Որպես նախագծի վերապատրաստման ծրագիր՝ նախքան շինարարական աշխատանքները, և նախագծի ողջ ընթացքում	ԿՀՄԾ, ԱՇՁ
6.2	Ծրագրի համար իրականացնել ՇԿՄՊ և նշանակել համապատասխան որակավորում և հմտություն ունեցող հասարակայնության հետ կապի մասնագետ (ՀԿՄ), համաձայն ՇԿՄՊ -ի :	Իմաստալից խորհրդատվություն	ՎԶԵԲ ԻՊ10	ԾԻԳ, ընկերություն, խորհրդատու	Ամենամյա հիմունքներով, ծրագրի ողջ ժամանակահատվածում	ՇԿՄՊ
6.3	Նախապատրաստել և իրականացնել հանրային տեղեկացվածությունը բարձրացնող և հետևյալ խնդիրների նկատմամբ վերաբերմունքը փոխելու ծրագիր. Աղբահանության կառավարման տարածաշրջանային նոր համակարգ, սակագներ կենցաղային թափոնների և այլ պատվիրատուների համար, ավազանների և ոռոգման համակարգերի պաշտպանությունը աղբահանությունից և աղտոտումից, վերամշակելի բեկորների հավաքում, շինարարական և ապամոնտաժման թափոնների, քիմիկատներ, ասբեստ պարունակող նյութերի կառավարում:	Հանրային իրազեկման ծրագիրը, որպես ՇԿՄՊ -ի մաս	ՎԶԵԲ ԻՊ10	ԾԻԳ, խորհրդատու	Նախապատրաստել նախքան աշխատանքները սկսելը, իրականացնել աղբավայրի շահագործման ընթացքում	ՇԿՄՊ, այդ թվում հանրային իրազեկման ծրագիրն առկա են, ՇՄՍՄԾ
6.4	Հավաքել և ստուգել զբոսաշրջության ենթակառուցվածքի զարգացման ծրագրերի, և/կամ զարգացման այլ ծրագրերի մասին թարմացված տեղեկատվությունը, նախատեսել համագործակցության (համագործակցություն, համաֆինանսավորում) հնարավորությունները:	Այլ ծրագրերի հետ համակարգում	-	ԾԻԳ, ՀԿԿ , խորհրդատու	Նախքան շինարարական աշխատանքները սկսելը և, որպես ՇՄՍՄԾ -ի մաս, աղբավայրի շինարարական աշխատանքների և	ՇՄՍՄԾ

					շահագործման ընթացքում	
6.5	Պատվիրատուների և այլ շահագրգիռ կողմերի համար պահել բողոքարկման մեխանիզմը ՇԿՄՊ-ում: Պատասխանել գրավոր՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում: Պահել գրանցումները, իրականացնել ներքին ստուգումներ և բողոքարկման մասին զեկուցել ՎԶԵԲ-ին և հանրությանը, արձագանքել, պահպանելով անհատների գաղտնիությունը:	Բողոքարկման մեխանիզմ պատվիրատուների և այլ շահագրգիռ կողմերի համար	ՎԶԵԲ ԻՊ10	ԾԻԳ, ՀԿԿ, խորհրդատու	Ծրագրի իրականացման ողջ ընթացքում, ՇԿՄՊ -ի համաձայն	ՇԿՄՊ, ՇՄՍՄԾ
6.6	Պահանջել կապալառուների կազմակերպություններում բողոքարկման մեխանիզմի առկայությունը:	Բողոքարկման մեխանիզմ կապալառուների համար	ՎԶԵԲ ԻՊ10	ԾԻԳ, կապալառու	Պահանջները ներառել մրցույթի ընթացքում, ապահովել համապատասխանություն կապալառուի աշխատանքների ընթացքում, ՇԿՄՊ-ի համաձայն	Մրցույթի փաստաթղթեր, ՇԿՄՊ, ԿՀՄԾ
6.7	Իրականացնել կապալառուի կանոնավոր ստուգումներ/աուդիտ, ինչպես նաև, իրականացնել առնվազն տարեկան ժողովներ կապալառուների հետ՝ համապատասխանությունը ստուգելու և ուղղիչ գործողությունների վերաբերյալ խորհրդատվություն տալու նպատակով:	Նվազեցնել առողջապահության և անվտանգության վտանգները Նվազեցնել վնասվածքները	Լավագույն պրակտիկա ՎԶԵԲ ԻՊ2	ԾԻԳ, ԾԻԳ խորհրդատուներ	Շինարարության փուլի ընթացքում	Աուդիտի հաշվետվություններ
6.8	Նախքան նոր աղբավայրի կառուցումը, ՀՀ պետական իրավասու մարմիններից ձեռք բերել բնապահպանության արտոնագիր և շինարարության թույլտվություն:	Ազգային օրենսդրության հետ համապատասխանություն	ՎԶԵԲ ԻՊ3	ԾԻԳ, ԾԻԳ խորհրդատուներ	Նախքան շինարարությունը սկսելը	Թույլտվություններ և լիցենզիաներ
6.9	Մշակել աշխատողներին կացարաններով ապահովելու ռազմավարություն և հիմնական փաստաթուղթ, որոնք բավարարում են ՎԶԵԲ-ի/ՄՖԿ-ի չափանիշները և ներառում են աշխատողների վարվելակերպի կանոնները:	Նորմավորել բնակեցումը և նվազագույնի հասցնել ներհոսի ազդեցությունները	ՎԶԵԲ ԻՊ2	ՀԿԿ և կապալառուներ	Նախքան շինարարական աշխատանքները	Աշխատողների բնակեցման ռազմավարության փաստաթուղթ
7.0	Մշակել աղտոտման վերահսկման միջոցառումներ, թափոնների կուտակումները և հոսակորուստները կառավարելու համար:	Աղտոտման կանխումը	Աղբավայրի հրահանգ ՎԶԵԲ ԻՊ3	ՀԿԿ	Նախքան շինարարական աշխատանքները	Աղբի վերահսկման միջոցառումներ